

عوامل موثر بر تمرکز در کلاس درس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی

مهدی حارث آبادی^{۱*}، حسنیه رئوفیان^۲، دانیال اخلاقی^۳، حمید جامچی^۳، میترا صالحی^۴

^۱ مربی، عضو هیئت علمی گروه پرستاری بهداشت جامعه دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران.

^۲ دانشجوی رشته کارشناسی اتاق عمل، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران.

^۳ دانشجوی کارشناسی هوشبری، کمیته تحقیقات دانشجویی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران.

^۴ استادیار انگل شناسی، عضو هیئت علمی دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران.

* نویسنده مسئول: دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی، بجنورد، ایران

پست الکترونیک: m.haresabadi@nkums.ac.ir

چکیده

زمینه و هدف: یکی از مشکلات آموزشی عدم تمرکز حواس در کلاس های درس است. لذا ضروری است که عوامل تاثیر گذار بر تمرکز دانشجویان در کلاس درس مورد قرار گیرد. این مطالعه با هدف بررسی عوامل تاثیر گذار بر تمرکز دانشجویان در کلاس درس در دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی انجام شد.

مواد و روش کار: این مطالعه به روش توصیفی، بر روی ۴۶۰ دانشجو که بر اساس نمونه گیری طبقه ای تصادفی انتخاب شده بودند انجام شد. جهت جمع آوری اطلاعات از پرسشنامه ای مشتمل بر دو بخش دموگرافیک و پرسشنامه ۲۱ سوالی عوامل موثر بر تمرکز دانشجویان استفاده گردید داده ها با استفاده از نرم افزار SPSS14 و با استفاده از شاخص های پراکندگی مرکزی (فراوانی، درصد فراوانی، میانگین و انحراف معیار) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته ها: میانگین و انحراف معیار سنی دانشجویان $21/3 \pm 3/4$ سال بود و بیشتر واحدهای پژوهش $66/3\%$ (۳۰۵ نفر) را دختران تشکیل می دادند. در حیطه مربوط به استاد "مدیریت زمان مناسب اساتید در ارائه مطالب" $3/34 \pm 0/9$ ، در حیطه مربوط به دانشجو "علاقه مندی به موضوع درس" $3/42 \pm 0/41$ و در حیطه محیط "وجود نور و تهویه مناسب کلاس" $3/2 \pm 0/86$ بالاترین نمره مربوط به تمرکز در کلاس درس را به خود اختصاص دادند.

نتیجه گیری: با تغییر برخی الگوهای رفتاری دانشجویان از جمله برنامه ریزی زمانی برای داشتن استراحت کافی، توجه به کاربردی مطرح کردن مباحث درسی، و ایجاد انگیزه در دانشجویان و در نهایت بهبود عوامل محیطی از جمله شرایط فیزیکی کلاس، می توان در راستای تقویت تمرکز در کلاس گام های مؤثری برداشت.

واژه های کلیدی: تمرکز، دانشجو، کلاس درس، یادگیری

مقدمه

آموزش عالی معرف نوعی از سرمایه گذاری در منابع انسانی است که با فراهم آوردن و ارتقاء بخشیدن دانش، مهارت ها و نگرش های مورد نیاز در نیروی انسانی، به توسعه همه جانبه کشور کمک می کند. بنابراین آموزش عالی نقش غیر قابل انکاری در پیشرفت جوامع و به خصوص سازمان ها دارد [۱].

کیفیت آموزش از جمله دغدغه های اصلی نظام های آموزشی عالی در اغلب کشورهای جهان است و در سالهای اخیر توجه زیادی به آن معطوف شده است [۲،۳].

در بین دانشگاه ها، دانشگاه های علوم پزشکی از این نظر دارای اهمیت بالایی هستند زیرا از یک سو اکثر قریب به اتفاق فارغ التحصیلان آنها در فنون پزشکی و وابسته به آن مشغول به کار می شوند و از طرف دیگر حرفه آنها ایجاب می کند که نه با ابزاری بی جان بلکه با انسان سروکار دارند در نتیجه سلامت فرد و جامعه حاصل فعالیت آنها در زمینه های مختلف شغلی است [۴].

نظام آموزشی مجموعه ای با وظایف ویژه است که از طریق انجام وظایف، دستیابی به اهداف مورد نظر فراهم می شود. اجزای متعدد نظام آموزشی هر کدام از ارزش های ویژه ای برخوردارند که می توانند دانشجویان را به سوی اهداف متعالی سوق داده و یا از بهره مندی از آنها محروم نمایند [۵] بنابراین آموزش نمایش دانش نیست بلکه فرایندی است که شامل شناسایی سطح یادگیری و تصمیم گیری است و سبب تسهیل یادگیری می شود [۶]. کلاس درس محل مناسبی برای انتقال تجربیات استادان به دانشجویان و درک بهتر مطالب درسی است [۵].

سلیه^۱ و همکاران معتقدند دانشجویانی که در کلاس حضور دارند، بحث مفاهیم مانند دیدگاه استاد در راستای مطالب درسی و سوالها و پیشنهادهای دیگر دانشجویان را شنیده و اطلاعات خود را با سایر دانشجویان مقایسه می کنند که این مورد باعث افزایش تعامل فردی فراگیران و مدرسین می شود [۷].

تمرکز حواس امری اکتسابی است و به حالتی ذهنی روانی اطلاق می شود که در تمام قوای حسی و فکری انسان

روی موضوع خاصی متمرکز می شود و از آنجایی که تمرکز حواس در هر کاری از جمله در فراگیری مباحث درسی در کلاس از ضروریات قطعی یادگیری و آموزش و تضمین کننده امر یادگیری و انجام صحیح کارها بوده و موجب پیشرفت تحصیلی می شود که یکی از مشکلات آموزشی عدم تمرکز حواس در کلاس های درس است [۳]. انسان به سبب ویژگی های بی نظیرش در میان همه موجودات عنوان اشرف مخلوقات را به خود اختصاص داده است. او استعداد خاص تفکر و یادگیری دارد که به او اجازه می دهد عمل خاص انجام دهد. تمرکز در لغت یعنی تراکم و در اصطلاح یعنی حفظ و نگهداری توجه و تمرکز حواس، روی موضوع معین است همچنین بیشتر افراد گمان می کنند که تمرکز امر ذاتی و تغییر آن ناممکن است در حالی که تمرکز یک امر اکتسابی است و باید هر روز پرورش و جهت داده شود [۸].

در مطالعات مختلف عوامل موثر در تمرکز دانشجویان موارد متعددی مانند ویژگی ها و برخورد استاد، روش تدریس، اختلالات خواب، بازه زمانی کلاس، مشارکت دانشجویان در فرایند یادگیری و نشستن درصف جلو کلاس گزارش شده است [۹-۱۱].

و از آنجایی که عدم تمرکز در کلاس درس از عوامل افت تحصیلی و گاها مشروط شدن دانشجویان است و تعیین نقش هر یک از عوامل موثر در تمرکز دانشجویان در کلاس درس می تواند دست اندرکاران را در طراحی و اجرای برنامه های مداخله ای در جهت پیشگیری از عدم تمرکز در کلاس های درس یاری کند لذا ضروری است که عوامل تاثیر گذار بر تمرکز دانشجویان در کلاس درس مورد بررسی قرار بگیرد که این مطالعه با هدف بررسی عوامل تاثیر گذار بر تمرکز دانشجویان در کلاس درس در دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی انجام شد.

روش کار

طرح مطالعه از توصیفی -مقطعی و عوامل موثر بر تمرکز در کلاس را از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی مورد ارزیابی قرار داد. مطالعه در نیمسال دوم تحصیلی ۹۴-۹۵ انجام شد. جامعه پژوهش همه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی بجنورد که تعداد آنها ۱۱۷۳ نفر است. از این تعداد ۳۲۹ نفر در دانشکده

پزشکی، ۴۳۹ نفر دانشکده پرستاری، ۱۰۸ نفر در دانشکده دندان پزشکی و ۲۹۷ نفر در دانشکده بهداشت مشغول به تحصیل بودند.

حجم نمونه با توجه به جدول گرجی مورگان ۴۶۰ نفر در نظر گرفته شد روش نمونه گیری به صورت نمونه گیری تصادفی طبقه ای بود. در این روش هر یک از دانشکده ها به عنوان یک طبقه در نظر گرفته شدند و متناسب با تعداد دانشجویان هر دانشکده نمونه مناسب انتخاب گردید.

نحوه جمع آوری داده ها بدین صورت بود که پژوهشگر اهداف پژوهش را به دانشجویان توضیح می داد و با مراجعه مستقیم به کلاس های درس واحدهای پژوهش، پس از کسب رضایت در رابطه با شرکت در پژوهش و در صورت داشتن معیارهای ورود مانند (گذشت حداقل یک ترم از دانشگاه، دانشجوی مهمان و انتقالی نباشد)، وارد پژوهش می شدند.

همچنین پژوهشگر بر بی نام بودن پرسشنامه ها و محرمانه ماندن اطلاعات تأکید می کرد و توضیحات لازم را ارائه می کرد و از آن ها درخواست می شد که تمام اطلاعات را با دقت و صادقانه پاسخ بدهند. سپس توضیح کافی در رابطه با تکمیل پرسشنامه به دانشجویان می داد، سپس در زمان مناسب و از قبل تعیین شده جمع آوری می گردید.

به منظور جمع آوری داده ها از پرسشنامه ای که در مطالعه عوامل موثر بر تمرکز دانشجویان در کلاس از دیدگاه دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی سمنان که توسط سمیرا مهرعلی زاده و همکارانش مورد بررسی قرار گرفته بود مورد استفاده قرار گرفت [۳].

پرسشنامه شامل ۲ بخش مربوط به ۱- پرسشنامه مشخصات دموگرافیک و ۲- پرسشنامه مذکور مشتمل بر ۳ محور (عوامل موثر بر تمرکز مرتبط با اساتید، عوامل موثر بر تمرکز مربوط به دانشجو، عوامل موثر بر تمرکز مرتبط با محیط) بود. در این مطالعه حیطه عوامل مرتبط با اساتید با ۱۰ سوال، حیطه عوامل مرتبط با دانشجو با ۸ سوال، حیطه عوامل مرتبط با محیط با ۳ سوال ارزیابی قرار گرفت که به صورت لیکرت ۵ تایی (بی تاثیر، بسیار کم، کم، زیاد، خیلی زیاد) بود. بعد از جمع آوری داده ها، از نرم افزار SPSS14 جهت آنالیز داده از شاخص های پراکندگی مرکزی مانند میانگین، انحراف معیار، فراوانی و درصد فراوانی استفاده شد.

یافته ها

در این مطالعه ۴۶۰ دانشجو از دانشکده های پرستاری و مامایی، پزشکی، بهداشت و دندانپزشکی وارد مطالعه شدند. میانگین و انحراف معیار سنی دانشجویان ۲۱/۳±۳/۴ سال بود. بیشتر واحدهای پژوهش ۶۶/۳٪

جدول ۱: توزیع دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی بر حسب رشته تحصیلی

متغیر	تعداد(درصد)
رشته تحصیلی	
پرستاری	۸۴(۱۸/۳)
مامایی	۲۲(۴/۸)
اتاق عمل	۳۵(۷/۶)
هوشبری	۶۲(۱۳/۵)
فوریت پزشکی	۱۳(۲/۸)
بهداشت عمومی	۳۸(۸/۳)
بهداشت محیط	۲۸(۶/۱)
بهداشت حرفه ای	۴۳(۹/۳)
دندانپزشکی	۳۴(۷/۴)
پزشکی	۶۷(۱۴/۶)
علوم آزمایشگاهی	۳۴(۹/۳)
کل	۴۶۰(۱۰۰)

جدول ۲: توزیع دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی بر اساس نمره سوالات مربوط به عوامل مرتبط با تمرکز

متغیر	انحراف معیار $\pm$ میانگین
بعد مربوط به استاد	مهارت استاد در ایجاد انگیزه (کاربردی مطرح کردن) $2/93 \pm 1/04$
	مدیریت زمان مناسب اساتید در ارائه مطالب $3/34 \pm 0/91$
بعد مربوط به دانشجو	استفاده از ابزار کمک آموزشی پاورپوینت $3/01 \pm 1/01$
	حجم زیاد مطالب تدریسی در یک جلسه $3/00 \pm 1/00$
بعد مربوط به محیط	سابقه ذهنی مثبت دانشجویان از استاد $2/95 \pm 1/05$
	سرعت مناسب تدریس استاد $3/25 \pm 1/3$
بعد مربوط به دانشجو	مونو تون (یکنواخت بودن) صدای استاد $2/9 \pm 0/99$
	برخورد مناسب استاد با دانشجویان (اخلاق استاد) $2/8 \pm 1/04$
بعد مربوط به محیط	توانمند بودن استاد در همراه ساختن دانشجویان با خود $3/13 \pm 0/94$
	علم و اطلاعات کافی استاد پیرامون بحث $2/83 \pm 1/10$
بعد مربوط به دانشجو	داشتن تغذیه مطلوب پیش از کلاس $2/96 \pm 1/06$
	خواب آلودگی در کلاس $2/79 \pm 0/97$
بعد مربوط به محیط	داشتن پایه علمی دانشجویان پیرامون مباحث ارائه شده $3/10 \pm 1/00$
	تمرکز داشتن سایر دانشجویان $2/88 \pm 1/09$
بعد مربوط به محیط	علاقه مندی به موضوع درسی $3/42 \pm 0/41$
	داشتن درگیری فکری فردی $2/7 \pm 0/97$
بعد مربوط به محیط	حضور فعال در کلاس (یادداشت برداری، پرسش و غیره) $3/02 \pm 1/05$
	اعتقاد به یادگیری مطالب در حین تدریس $3/01 \pm 1/01$
بعد مربوط به محیط	وجود آلودگی صوتی در کلاس $2/98 \pm 0/97$
	وجود نور و تهویه مناسب در کلاس $3/25 \pm 0/86$
محیط	تعداد زیاد دانشجویان در کلاس $2/71 \pm 1/14$

جدول ۳: توزیع فراوانی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی بر حسب محدوده زمانی کلاس و داشتن تمرکز

متغیر	تعداد (درصد)
محدوده زمانی کلاس	۸-۱۰ $(23/1) 104$
	۱۰-۱۲ $(45/8) 206$
	۱۴-۱۶ $(2/4) 11$
	۱۶-۱۸ $(14/2) 64$
	۱۸-۲۰ $(8/7) 39$
	تاثیری ندارد $(5/8) 26$
	کل $(100) 450$

رعایت مهارت های تدریس، سطح علمی و تجربه استاد و همچنین اخلاق و نیز حفظ حرمت و احترام دانشجویان توسط استاد از مهمترین عوامل موثر در برقراری ارتباط از دیدگاه دانشجویان بود [۱۲]. نظری و همکاران در مطالعه خود نشان دادند که بیشترین عامل موثر در حضور کلاس درس از نظر دانشجویان ایجاد انگیزه توسط استاد است [۱۳]. شکورنیا و همکاران نشان دادند که ویژگی حرفه ای اساتید دارای بیشترین اهمیت محسوب می شوند [۱۴].

بک هل^۱ و تامان^۲ در مطالعه ای دانشجویان پزشکی سال اول را به دو گروه (مداخله و کنترل) تقسیم کردند برای گروه مداخله در هر جلسه تدریس که ۶۰ دقیقه به طول می انجامید ارائه های کوتاه در مدت ۱۲ تا ۱۵ دقیقه انجام می دادند و بعد از این ارائه ۲-۳ دقیقه توقف و استراحت می دادند در هر جلسه ۳ ارائه کوتاه ارائه می شد. در گروه کنترل کلاس بصورت سنتی و سخنرانی مداوم انجام شد در پایان عملکرد دانشجویان در این دو گروه مقایسه شد و دیده شد که دانشجویان گروه مداخله که برای آنها در هر جلسه ۳ ارائه کوتاه تدریس می شد، نمره بالاتری در آزمون کسب کرده بودند همچنین بیادسپاری مطالب^۳ بعد از یک ماه در گروه مداخله بیشتر از گروه کنترل بود [۱۵]. این مطالعه نشان دهنده اهمیت مدیریت کلاس توسط اساتید می باشد.

حیطه ی دومی که در این پژوهش مورد مطالعه قرار گرفت حیطه مربوط به دانشجو بود، در این حیطه علاقه مندی به موضوع درس جزء مهمترین عامل موثر روی تمرکز دانشجویان بود که در مطالعه مهرعلی زاده و همکاران خواب آلودگی را مهمترین عامل بیان کرده اند [۳].

فصیحی هرنیدی و همکاران علاقه به مبحث درسی را یکی از عوامل موثر در حضور دانشجویان در کلاس درس عنوان کردند [۱۶]. هوکس^۴ در مطالعه خود نشان داد که عدم علاقه به موضوع درس یکی از علل اصلی غیبت دانشجویان در کلاس درس است [۱۷]. سلیمانی اصل و

(۳۰۵ نفر) را دختران تشکیل می دادند و ۵۰/۹٪ (۲۳۴ نفر) افراد مورد مطالعه در دانشکده پرستاری و مامایی مشغول به تحصیل بودند. ۱۸/۳٪ (۸۴ نفر) در رشته پرستاری مشغول به تحصیل بودند (جدول ۱).

نتایج مطالعه نشان داد که میانگین و انحراف معیار نمره عوامل مرتبط با استاد $3/21 \pm 0/48$ ، عوامل مرتبط با دانشجو $3/02 \pm 0/$ و عوامل مرتبط با محیط $2/98 \pm 0/61$ بود.

در حیطه مربوط به استاد "مدیریت زمان مناسب اساتید در ارائه مطالب" $3/34 \pm 0/9$ ، در حیطه مربوط به دانشجو "علاقه مندی به موضوع درس" $3/42 \pm 0/41$ و در حیطه محیط "وجود نور و تهویه مناسب کلاس" $3/2 \pm 0/86$ بالاترین نمره مربوط به تمرکز در کلاس درس را به خود اختصاص دادند (جدول ۲).

بیشترین میزان تمرکز در ردیف های جلو و مربوط به بازه زمانی ۱۰-۱۲ صبح بود (جدول ۳).

همچنین بازه زمانی ۸-۱۰ صبح هم بعنوان بازه زمانی بود که بیشتر دانشجویان تمرکز کافی را دارند (جدول ۴). نتایج نشان داد که بیشتر دانشجویان $203 (54/1\%)$ نشستن در ردیف جلو را سبب داشتن تمرکز کافی در کلاس درس عنوان کردند.

بحث

یافته های مطالعه حاضر نشان داد که، موثرترین عوامل در تمرکز دانشجویان در کلاس های درس، در حیطه عوامل وابسته به اساتید مدیریت زمان در ارائه مطالب، در حیطه دانشجو علاقه مندی به موضوع درس و در حیطه عوامل مربوط به محیط وجود نور و تهویه در کلاس درس است. بیشترین میزان تمرکز در ردیف های جلو و مربوط به کلاس های صبح بود و دانشجویان بیان کردند که در کلاس های با بازه زمانی ۱۰-۱۲ بیشترین تمرکز را دارند. ابتدا بپردازیم به بعد مربوط به اساتید در این بعد مدیریت زمان مناسب در ارائه مطالب توسط اساتید مهمترین عامل مربوط به استاد شناخته شد که در مطالعه مهرعلی زاده و همکاران مهارت استاد در ایجاد انگیزه و کاربردی مطرح نمودن مطالب درسی بعنوان مهمترین عامل در این بعد مطرح شده است [۳] در مطالعه قدمی و همکاران خصوصیات آموزشی و اخلاقی استاد مانند فن بیان و

1-Bachhel

2-Thaman

3- recall

4- Hughes

ارائه مطالب خود استفاده کنند تا از بروز خستگی و خواب آلودگی در کلاس پیشگیری کنند، نهایتاً بهبود عوامل محیطی از جمله شرایط فیزیکی کلاس ها می تواند باعث بهبود و تقویت تمرکز دانشجویان در کلاس درس شود. یکی از محدودیت های این پژوهش عدم دسترسی به دانشجویان مقاطع عرصه و کارورزی بود که دلیل مشغله های آموزشی و درمانی نتوانستند پرسشنامه های مطالعه را تکمیل کنند.

تشکر و قدردانی

این تحقیق با حمایت مالی دانشگاه علوم پزشکی خراسان شمالی و حاصل طرح تحقیقاتی با کد ۸۲۶/پ/۹۳ بود. نویسندگان مقاله از همکاری و مساعدت دانشجویان عضو کمیته تحقیقات دانشجویی و دانشجویانی که در این طرح شرکت نمودند قدردانی و تشکر می نمایند.

همکاران غیر مفید بودن مطالب درسی را از عوامل مهم در عدم حضور در کلاس درس ذکر کردند [۱۸]. مطالعه ای که گامپ^۱ انجام داد نشان داد که جذابیت مطالب درسی از مهمترین عوامل انگیزشی در کلاس های درس بوده است [۱۹].

آنچه برای علاقه مندی به موضوع در راستای تقویت تمرکز پیشنهاد می شود داشتن اطلاعات اولیه و پایه ای و داشتن پیش مطالعه قبل از ورود به کلاس درس است. هرچه اطلاعات اولیه و دانسته های پیشین در زمینه موضوع بیش تر باشد خود به خود کشش بیشتری برای فراگیری آن ایجاد خواهد شد و در نتیجه تمرکز بهتری به وجود خواهد آمد [۳].

سومین و آخرین حیطه ای که در این مطالعه مورد توجه قرار گرفت حیطه مربوط به محیط بود، هرچند عوامل محیطی در کنار عوامل مربوط به اساتید و دانشجویان از اهمیت ویژه ای برخوردار است، حبیبی و همکاران فضای نامناسب فیزیکی کلاس ها را عامل مهم غیبت در کلاس درس ذکر کردند [۲۰].

دراین مطالعه مشاهده شد که عوامل از دست دادن تمرکز در کلاس در ردیف جلوی کلاس حداقل و در انتهای کلاس حداکثر است که باعث حواس پرتی در کلاس می شود نتایج این مطالعه با مطالعه مهرعلی زاده و همکاران همخوانی دارد [۳] این امر می تواند ناشی از ارتباط دانشجویان با استاد باشد که موجب افزایش تمرکز می شود، همچنین مطالعه حاضر نشان داد که دانشجویان در کلاس های صبح تمرکز بیشتری دارند.

نتیجه گیری

در این مطالعه عوامل موثر بر تمرکز دانشجویان در کلاس درس به صورت جامع و یکپارچه از دیدگاه خود آنها مورد بررسی قرار گرفت و مهمترین عوامل موثر در ایجاد تمرکز در حیطه مربوط به اساتید، دانشجویان و محیط مشخص شد. پیشنهاد می شود برای کاهش مشکلات آموزشی و ایجاد تمرکز در دانشجویان مباحث درسی توسط اساتید کاربردی بیان شود تا دانشجویان به موضوعات درسی علاقه مند شوند و همچنین اساتید از مدیریت زمان در

References

1. Baron A, Behavior in organization, 1st ed. New York: Allyn and Bacon Inc. 2000.
2. Tabarsa Gh , Hasanvand mofrad M , Arefnezhad M, Analysis and Ranking Factors Affecting the Improving Educational Quality with a Case Study in the University of Isfahan, quarterly journal of Interdisciplinary Studies in the Humanities ; 4(16): Summer 2012: 53-74[Persian]
3. Mehralizadeh S, Ghorbani R, Zolfaghari S, Shahinfar H, Nikkhah R, Pourazizi M, Factors Affecting Student Concentration in Classroom: Medical Students' Viewpoints in Semnan University of Medical Sciences, Iranian Journal of Medical Education 2013; 13 (8) :663-671[Persian]
4. Ojaghi S, Almasi A, Shammaa F, A review on to exploit theoretical and practical teaching in view of points of family health technicians, graduated from Health Faculty 2000-2001 , Journal of Health Administration 2006; 9 (25) :37-46.
5. Karami M, Amanat A, Rasekh Jahromi A, Sotoodeh Jahromi A, The evaluation of effective factors on attendance and nonattendance in theoretical classrooms, from the Viewpoints of Medical students of Jahrom's University of Medical Sciences , jjums. 2013; 11 (1) :7-14[Persian]
6. boyd d, goldhaber d, lankford h, Wyckoff j, the of certification and preparation on teacher, quality child2007;1
7. Sleight MJ, Ritzer DR. Encouraging student attendance, Observer 2001; 14 (9):13.
8. Azmoudeh E, Dolati M, Farzadmanesh E, Khosro Abadi A A, Rakhshani M H, Survey of Student Views about Factors Affecting Students' Attendance in Classrooms in Sabzevar University of Medical Sciences, Iran, Strides Dev Med Educ. 2013; 10 (2) :142-149[Persian]
9. Ghorbani R, Haji-Aghajani S, Heidarifar M, Andade F, Shams-Abadi M, Viewpoints of nursing and para-medical students about the features of a good university lecturer, koomesh. 2009; 10 (2) :77-84[Persian]
10. Ghoreishi A, Aghajani A H, Sleep quality in Zanjan university medical students, Tehran Univ Med J, 2008; 66 (1) :61-67[Persian]
11. Vakili M M, Nourian A A, Mousavi Nasab S N, Characteristics of a Good Teacher from the Point of View of Student and Teaching Staff in Zanjan University of Medical Sciences 2004, J Med Edu Dev. 2009; 1 (1) :17-28[Persian]
12. Ghadami A, Salehi B, Sajadi S, Naji H, Students' Points of View Regarding Effective Factors in Establishing Communication between Students and Faculty Members, Iranian Journal of Medical Education 2007; 7 (1) :149-154[Persian]
13. Nazari vanani R, Naderi Z, Aein F, Factors Affecting Classroom Participation the Viewpoints of Students in ShahreKord University of Medical Sciences in 2013, Iranian Journal of Medical Education 2014; 14 (3) :189-194
14. Shakurnia A, Motlagh M E, Malayeri A R, Jouhanmardi A, Komaili Sani H, Students' Opinion on Factors Affecting Faculty Evaluation in Jondishapoor medical University, Iranian Journal of Medical Education 2005; 5 (2) :101-110[Persian]
15. Bachhel R, Thaman R, Effective Use of Pause Procedure to Enhance Student Engagement and Learning Rachna Bachhel, Journal of Clinical and Diagnostic Research 2014 Aug, Vol-8(8): 1-3.
16. Fasihi Harandi T, Azizzadeh Forozi M, Mohammad Alizadeh S, Ghazanfari Moghaddam Z, Effective Factors on Theoretical Class Attendance according to Nursing and Midwifery Students' Point of View, Kerman Razi School of Nursing and Midwifery, Strides Dev Med Educ. 2008; 4 (2) :100-107
17. Hughes SJ, Student attendance during college-based lectures: a pilot study, Nurs Stand 2005; 19(47): 41.
18. Soleimani faith, Mehran Nia K. Evaluation of medical students of Tehran University of Medical Sciences conducted the presence and absence and the reasons for absence from class, Iranian Journal of Medical Sciences: 2002, Vol. 2, Issue 1 (7) (SPECIAL Fifth National Conference on Medical Education).
19. Gump SE, Keep Students Coming by Keeping Them Interested: Motivators for Class Attendance, College Student Jurnal 2004; 38(1): 157 .
20. Habibipour R, Seif A, Investigating the reasons of nursing students absence from class at Islamic Azad university Hamedan branch, 2014-2015, IJNR. 2016; 10 (4) :136-144

Factors Affecting Student Concentration in Classroom: Students' Viewpoints in North Khorasan University of Medical Sciences

Haresabadi M¹ *, Raofian H², Akhlaghi D³, Jamchi H³, Salehi M⁴

¹MSc of Nursing, Department of Nursing, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran.

²BSc in operational room, Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran.

³BSc in anesthesia, Student Research Committee, North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran.

⁴Assistant professor of parasitology, Vector born Disease research Center, North Khorasan University of Medical science, Bojnurd, Iran

*Corresponding Author: North Khorasan University of Medical Sciences, Bojnurd, Iran
Email: m.haresabadi@nkums.ac.ir

Abstract

Background & Objective: Lack of concentration in classroom is considered to be one of the most prevalent educational problems throughout education. The aim of this study is to discover and determine factors contributing to the students' concentration in North Khorasan University of Medical Sciences.

Material & Methods: This descriptive study was performed on 460 students of North Khorasan University of Medical Sciences. A questionnaire consisting of two parts including; demographic data and 21 questions was used to assess the effective factors in students' concentration. Data were analyzed by SPSS-14 software based on frequency of distribution, mean and standard deviation.

Results: Most of the cases (66.3%) were female and the overall mean age was 21.3 ± 3.4 years. Among the teacher-related factors and student-related factors, "Proper time management by the teacher at presentation" (mean 3.34 ± 0.90) and "Interest in the subject" (mean 3.42 ± 0.41) were proved to be the main interfering factors, respectively. Among the environmental factors, proper lighting and ventilation (mean 3.2 ± 0.86) were also the most significant factors.

Conclusion: According to the students' views about concentration, changing some behavioral patterns among the students could lead to improvement in their concentration level. This may include planning for enough rest, paying attention to present the applied topics, and consequently encouraging students, and providing a convenient learning setting such as physical conditions of the classroom.

Keywords: Classroom, Concentration, Learning.